

Vastaus valtuustoaloitteeseen Kouvolan julistautumiseksi kaupungiksi, jossa saa juhlia joulua lauluin ja leikein sekä kevättä laulamalla mm. Suvivirren

9219/00.05.00/2025

Kaupunginvaltuusto 17.02.2025 § 12

Puheenjohtaja Paula Werning esitteli valtuutettujen Markku Pakkasen, Janne Wallin, Kimmo Jokirannan, Maija Lehtomäen, Laila Uljaksen, Mia Ylä-Outisen ja Mirja Longan jättämän seuraavan valtuustoaloitteen:

”Kouvolan Keskustan valtuustoryhmä esittää, että Kouvola julistautuu kaupungiksi, jossa saa juhlia joulua lauluin ja leikein sekä kevättä laulamalla mm. Suvivirren.

Joulu ja kevät on vuodenkiertoomme liittyviä ajankohtia, joiden yhteydessä on merkittäviä juhlia. Joulu ja koulun sekä opintojen päättymisen on monelle tärkeä hetki, jota vietetään yhdessä perheen ja ystävien kanssa. Jouluun ja koulujen kevätjuhlaan kuuluu paljon perinteitä, niin kristillisestä arvopohjasta, kuin myös ruokakulttuurin puolelta. Laulut, leikit, virret ja hiljentyminen ovat osa joulun- ja keväänvieton perinteitä. Näitä haluamme myös Kouvola jatkua ja siksi ehdotamme, että Kouvola julistautuu kaupungiksi, jossa saa juhlia joulua ja kevättä.”

Kaupunginvaltuuston päätös:

Kaupunginvaltuusto päätti lähettää aloitteen kaupunginhallituksen valmisteltavaksi.

Kasvatus- ja opetuslautakunta 19.08.2025 § 71

Valmistelija: opetuspalvelupäällikkö Maija Saksa, puh. 020 615 8429, maija.saksa(at)kouvola.fi

Valtuustoaloitteen keskeinen sisältö ja sen sisältämä esitys toimenpiteiksi

Valtuustoaloitteessa nähdään, että jouluun ja koulujen kevätjuhlaan kuuluu paljon perinteitä niin kristillisestä arvopohjasta kuin myös ruokakulttuurin puolelta. Laulut, leikit, virret ja hiljentyminen nähdään aloitteessa osaksi joulun- ja keväänvieton perinteitä.

Kouvolan Keskustan valtuustoryhmä esittää, että Kouvola julistautuu kaupungiksi, jossa saa juhlia joululauluin ja leikein sekä kevättä laulamalla mm. Suvivirren.

Nykytilakuvaus

Kouvolan kaupunki vastaa opetuksenjärjestäjänä opetuksen toteuttamisesta sekä yhteisten juhlien ja uskonnollisten tilaisuuksien sekä toimitusten ja niille vaihtoehtoisen toiminnan järjestämisestä säännösten ja määräysten edellyttämällä tavalla.

Kouvolan kaupungin varhaiskasvatuksessa sekä esi- ja perusopetuksessa noudatetaan Opetushallituksen ohjeita perusopetuksen uskonnon ja elämänskatsomustiedon opetuksen sekä esiopetuksen katsomuskasvatuksen järjestämisestä sekä yhteisistä juhlista ja uskonnollisista tilaisuuksista. Ohjeissa kuvataan, miten uskonnon ja omantunnon vapautta koskevat säännökset Suomen perustuslaissa (731/1999), varhaiskasvatuslaissa (540/2018), perusopetuslaissa (628/1998) ja muussa lainsäädännössä tulee ottaa huomioon varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen katsomuskasvatuksessa sekä perusopetuksen katsomusaineiden opetuksessa sekä yhteisiä juhlia ja mahdollisia uskonnollisia tilaisuuksia ja toimituksia sekä niille vaihtoehtoista toimintaa järjestettäessä.

Perusopetuksen opetussuunnitelman perusteissa 2014 annettiin tarkennetut oppimääräkuvaukset viiteen uskonnon oppimäärään, jotka ovat evankelisluterilainen uskonto, ortodoksinen uskonto, katolinen uskonto, islam ja juutalainen uskonto. Lisäksi Opetushallitus on antanut vuonna 2020 tarkennetut oppimääräkuvaukset seuraaviin oppimääriin: adventistinen uskonto, bahá'í-uskonto, buddhalainen uskonto, helluntailiikkeen uskonto ja Krishna-uskonto. Niissä uskonnon oppimäärissä, joihin ei ole annettu Perusopetuksen opetussuunnitelman perusteiden 2014 pohjalta laadittuja tarkennettuja oppimääräkuvauksia noudatetaan tähän määräykseen sisältyvien perusteiden mukaisia, kaikkia uskonnon oppimääriä koskevia määräyksiä.

Uskonnon opetukseen sisältyy olennaisena osana kunkin oppimäärän mukaisen uskonnon ja muiden uskontojen ja katsomusten tuntemus. Uskontoon perehtymiseen kuuluu myös tutustuminen uskonnonharjoittamisen muotoihin ja tapoihin. Eduskunnan perustuslakivaliokunnan mietinnön (10/2002 vp) mukaisesti tutustuminen rukouksiin, virsiin ja uskonnollisiin toimituksiin on osa uskonnon opetusta. Esimerkiksi opetukseen liittyvä opintokäynti, jossa tutustutaan kirkkoon, moskeijaan tai vastaavaan uskonnolliseen rakennukseen tai seurataan uskonnollista toimitusta siihen osallistumatta, ei ole uskonnollinen tilaisuus vaan osa opetusta. Kaiken opetuksen ja muun toiminnan tulee olla pedagogisesti perusteltua ja opetussuunnitelman mukaista. Uskonnollisia tiloja voidaan käyttää oppimisympäristöinä myös muussa yhteydessä kuin osana

katsomusopetusta, esimerkiksi kulttuuriperinnön, taiteen, arkkitehtuurin ja historian näkökulmista.

Suomessa esi- ja perusopetuksessa on useita perinteisiä juhlia, kuten joulujuhla, kevätjuhla ja itsenäisyyspäivän juhla. Nämä yhteiset juhlat ovat perusopetusasetuksen (852/1998) 3 §:n 5 momentin mukaisia lukuvuoden päättäjäisiä ja muita yhteisiä tapahtumia, jotka ovat kaikille oppilaille tarkoitettuja (ks. EOAK/2186/2018). Nämä juhlat eivät voi olla uskonnollisia tilaisuuksia, eikä niille järjestetä vaihtoehtoisia tilaisuuksia. Opetuksen järjestäjät ja koulut päättävät tarkemmin juhlista ja niiden sisällöstä. Yhteisiin juhliin voi sisältyä myös joitakin uskontoon viittaavia elementtejä.

Perustuslakivaliokunnan näkemyksen mukaan tällaiset juhlatraditiot ovat osa suomalaista kulttuuria. Valiokunnan mietinnön mukaisesti juhlaan mahdollisesti sisältyvän yksittäisen virren laulamisen takia juhlaa ei voida uskonnollisen suvaitsevaisuuden nimissä pitää uskonnon harjoittamiseksi katsottavana tilaisuutena.

Perustuslakivaliokunnan mukaan koulun perinteisiin juhliin voi sisältyä muitakin vastaavia sinänsä uskonnollista alkuperää olevia traditioita. (Perustuslakivaliokunnan mietintö 10/2002 vp. ja 2/2014 vp. ja 16/2021 vp.)

Uskonnollisten tilaisuuksien ja toimitusten aikana on mahdollisuuksien mukaan järjestettävä vaihtoehtoista ja mielekästä toimintaa (perustuslakivaliokunta 2/2014 vp). Vaihtoehtoisen toiminnan tulee olla, uskonnollista sisältöä lukuun ottamatta, luonteeltaan ja tavoitteiltaan mahdollisimman samankaltaista kuin siinä tilaisuudessa, jonka tilalla muuta toimintaa järjestetään. Oppilaan huoltajalle jää todellinen ja aito vapaus valita, osallistuuko oppilas uskonnollista ainesta sisältäviin tilaisuuksiin (perustuslakivaliokunta 2/2014 vp).

Opetuksen ja kasvatuksen tavoitteena on tukea oppilaiden kasvua erilaisuuden kunnioittamiseen sekä vastuullisuuteen, yhteistyöhön ja toimintaan, joka edistää ihmisryhmien, kansojen, aatteiden, uskontojen ja kulttuurien välistä kunnioittamista ja luottamusta (Valtioneuvoston asetus perusopetuslaissa tarkoitetun opetuksen valtakunnallisista tavoitteista ja perusopetuksen tuntijaosta 2 §:n 2 mom. 422/2012). Näiden tavoitteiden tulee olla lähtökohtana myös opetukseen liittyvän suomalaisen juhlaperinnön vaalimisessa ja kehittämisessä.

Perustuslakivaliokunnan ja eduskunnan apulaisoikeusasiamiehen linjausten pohjalta tarkkaa rajaa uskontoon viittaavien elementtien sallitulle määrälle koulun yhteisissä juhlissa ei voida antaa, vaan asia jää opetuksen järjestäjän tai koulun harkittavaksi. Harkinnassa tulee kiinnittää huomiota juhlasta muodostuvaan kokonaisuuteen ja uskonnollisten elementtien osuuteen siinä.

Kouvolan varhaiskasvatuksessa sekä esi- ja perusopetuksessa tehdään säännöllistä yhteistyötä Kouvolan evankelisluterilaisten seurakuntien

kanssa. Kouvolassa on käytössä Suomen evankelisluterilaisen kirkon kehittämä neljän korin malli, joka auttaa suunnittelemaan ja toteuttamaan varhaiskasvatuksen, esi- ja perusopetuksen ja seurakunnan välistä yhteistyötä. Kullakin korilla on omat pelisäännöt ja yhteistyön muodot. Korit ovat 1) yleissivistävä opetus, 2) perinteiset juhlat, 3) uskonnolliset tilaisuudet ja 4) kasvun ja hyvinvoinnin tuki. Mallissa on otettu huomioon Opetushallituksen ohjeet.

Kasvatuksessa ja opetuksessa juhlatraditiot nähdään tärkeänä osana suomalaista kulttuuria ja Kouvolan kaupungissa yhteiset juhlat, uskonnolliset tilaisuudet ja toimitukset sekä niille vaihtoehtoinen toiminta järjestetään säännösten ja määräysten edellyttämällä tavalla. Tärkeää on tehdä yhteistyötä huoltajien kanssa kunkin perheen taustaa, uskontoja, katsomuksia ja arvoja kunnioittaen.

Aloitteen tekijöiden kommentit vastauksesta

Valtuustoaloitteeseen laadittu vastaus on annettu valtuustoaloitteiden käsittelyohjeen mukaisesti aloitteen tekijälle kommentoitavaksi ennen vastauksen päätöksentekoon saattamista. Laadittuun vastaukseen ei saapunut kommentteja määräaikaan 30.5.2025 mennessä.

Yhteenveto: Valtuustoaloitteessa esitettyjen toimenpiteiden toteuttaminen ja siihen liittyvät perustelut sekä mahdolliset rajoitteet

Vastauksessa annettujen perusteluiden vuoksi ja nykytilan kuvauksen mukaisesti Kouvolan kaupungin ei ole tarpeen erikseen julistautua kaupungiksi, jossa saa juhlia joulua lauluin ja leikein. Kouvolan kaupungissa yhteiset juhlat, uskonnolliset tilaisuudet ja toimitukset sekä niille vaihtoehtoinen toiminta järjestetään säännösten ja määräysten edellyttämällä tavalla. Kouvolan kaupungin varhaiskasvatus sekä esi- ja perusopetus jatkaa yhteistyötä Kouvolan evankelisluterilaisten seurakuntien kanssa.

Lisätietoja: opetuspalvelupäällikkö Maija Saksa, puh. 020 615 8429, maija.saksa(at)kouvola.fi

Sivistysjohtajan ehdotus:

Kasvatus- ja opetuslautakunta päättää

1. antaa valtuustoaloitteeseen yllä olevan vastauksen
2. ettei Kouvolan kaupunki erikseen julistaudu kaupungiksi, jossa saa juhlia joulua lauluin ja leikein. Kouvolan kaupungissa yhteiset juhlat, uskonnolliset tilaisuudet ja toimitukset sekä niille vaihtoehtoinen toiminta järjestetään jatkossakin säännösten ja määräysten edellyttämällä tavalla.

Sivistysjohtajan muutettu ehdotus:

Kasvatus- ja opetuslautakunta päättää antaa valtuustoaloitteeseen yllä olevan vastauksen.

Lisäksi lautakunta linjaa, ettei Kouvolan kaupunki erikseen julistaudu kaupungiksi, jossa saa juhlia joulua lauluin ja leikein. Kouvolan kaupungissa yhteiset juhlat, uskonnolliset tilaisuudet ja toimitukset sekä niille vaihtoehtoinen toiminta järjestetään jatkossakin säännösten ja määräysten edellyttämällä tavalla

Kasvatus- ja opetuslautakunnan päätös:

Kasvatus- ja opetuslautakunta hyväksyi päätösehdotuksen.
